

Talvipyöräilykyselyn tuloksia

Kuva: Tiina Riikonen

Talvipyöräilykysely maastopyöräilyn harrastajille

- PyöräPolku-hankkeessa tammi-helmikuussa 2015 tehty kysely
- Lähes 300 vastausta > harrastajapuolella kova kiinnostus talvipyöräilyyn ja vaikuttamiseen
- 60 % vastaajista pyöräilee talvellakin säännöllisesti tai usein, 33 % satunnaisesti
- Vastaajat aktiivisia maastopyöräilijöitä
 - ei kuvaa kaikkia pyöräilijöitä keskimäärin
 - Edelläkävijäryhmä!

Maastossa pyöräillään talvella

- Jokamiehenoikeudella, omia polkuja ja erilaisia reittejä ja uria yhdistellen
- Talvella myös uusia ”maastovaihtoehtoja”: vesistöjen jäät ja hankikantokelit
- Kesäaikaaisista ulkoilureiteistä suuri osa latuina
-> talvella pyöräilyyn tarjolla vähemmän valmiita reittejä

Talvipyöräilyä: joulukuu, Hyvinkää, talousmetsä

Kuva: Tiina Riikonen

Talvipyöräilyä:

tammikuu, Helsinki, Keskuspuisto

© 2015 Ilse C. Holm

Kuva: Ilse C. Holm

Talvipyöräilyä:

maaliskuu, Pudasjärvi, Syötteen kansallispuisto

Kuva: Kyösti Ski Soini

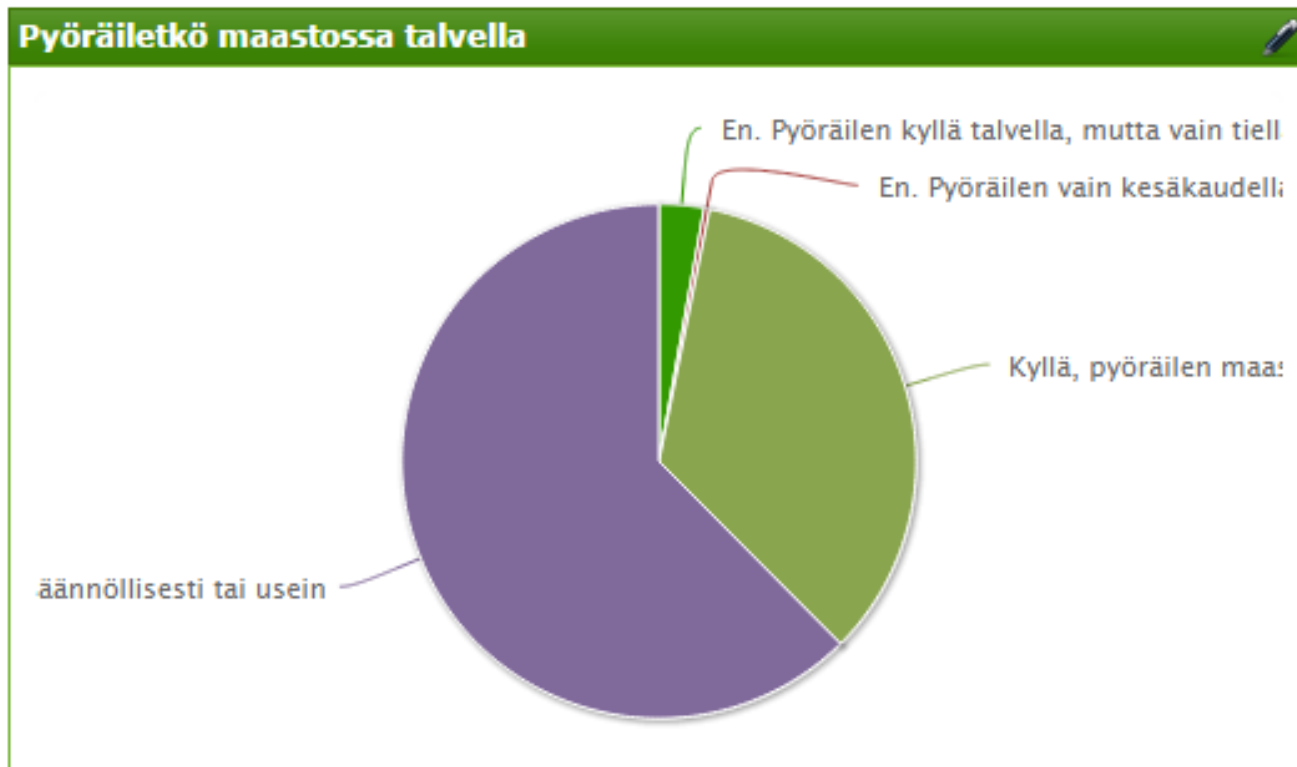
Talvipyöräilyä:

huhtikuu, Enontekiö, Ounasjärvi

Kuva: Tiina Riikonen

Talvimaastopyöräilykysely harrastajille (n=295)

Paksupyörä kulkee lumisessakin kansallispuistossa

Hulppeista maastopyöräilyreiteistä tunnettu Syöte kutsuu nyt pyöräilyn ystäviä nauttimaan kansallispuiston erämaaluonnosta myös talvella. Talvipyöräily Syöteen kansallispuiston hangilla on unohtumaton elämys! Uusi tapa tutustua lumisiin vaarametsiin on hypätä paksupyörän eli ns. läskipyörän satulaan. Yhä suosituimmissa paksupyörissä on jopa yli kymmenen senttiä leveät renkaat, joten edetä voi lumisessakin maastossa. Reitin varrelta löytyy useita hyviä päiväretäkohteita mutta pyöräilypäivän voi päättää myös makeisiin uniin Ahmatuvalla.

Syöteen kansallispuistossa kulkee 19 km erämaareittiä, jota pitkin matka taittuu mukavasti läskipyörällä. Reitti kulkee Syöteen luontokeskukselta Annintuvan kautta Ahmatuvalle, jossa voi vaikkapa yöpyä varustuvassa ja rentoutua saunan lauteilla. Reitin varrelta on pistot myös muille matkan varrella oleville päivätuville. Ahmatuvalta matkaa voi

jatkaa aina Toraslamulle saakka, josta reitti palaa osin samaa jälkeä takaisin luontokeskukselle.

Erämaareitti on kelkalla ajettu kantava pohja ja nimensä mukaisesti se tarjoaa mahtavat puitteet luonnonrauhasta ja erämaatunnelmista nauttivalle. Reitti kulkee kansallispuiston huoltoreittejä pitkin, joten kohdalle voi osua moottorikelkkaliikennettä. Reittiä myös ylläpidetään näiden tarpeiden mukaisesti, joten reitin kuntoa ei voida lumituiskun jälkeen taata. Hiihtosesongin aikaan reittiä ajetaan kuitenkin vähintään kerran viikossa. Reittiä ei ole merkitty maastoon, mutta reittikuvaukset ja -kartta on saatavilla luontoon.fi/syote - sivulla sekä Syöteen luontokeskuksesta, josta voit myös kysyä tarkemmin reitin kunnosta.

Ensivaikutelmasta huolimatta paksupyörällä polkeminen on kevyttä ja leveiden renkaiden ansiosta pito on hyvä. Läskipyörä on hiljainen tapa liikkua luonnossa

Paksupyörät Annintuvalla. Oili Annila/Metsähallitus.

eikä pyöräily juurikaan jätä maastoon jälkiä. Muistathan kuitenkin, ettei ladulla pyöräily ole sallittua talvipyöräreittien ulkopuolella. Oma paksupyörä et välttämättä tarvitse alkuun päästäksesi, sillä pyörän voi vuok-

rata Hotelli Iso-Syöteeltä. Tarjolla on myös opastettuja paksupyöräsafareita. Hotelli Iso-Syöte onkin oiva paikka pyöräilijälle, sillä pyöräilijät otetaan hyvin huomioon ja palveluita kehitetään jatkuvasti. JK

Miksi pyöräilen talvella?

- Ajan jos ei voi hiihtää
- Pyöräilen talvella, koska se on hauskaa, saa liikuntaa, pääsee liikkumaan luonnossa, pääsee liikkumaan kavereiden kanssa ja koska ylipäätään tosipyöräilijät pyöräilevät ympäri vuoden.
- Fat bike on huomattavasti parantanut mahdollisuuksia oikeaan maastoajoon talvellakin.

Miksi pyöräilen talvella...

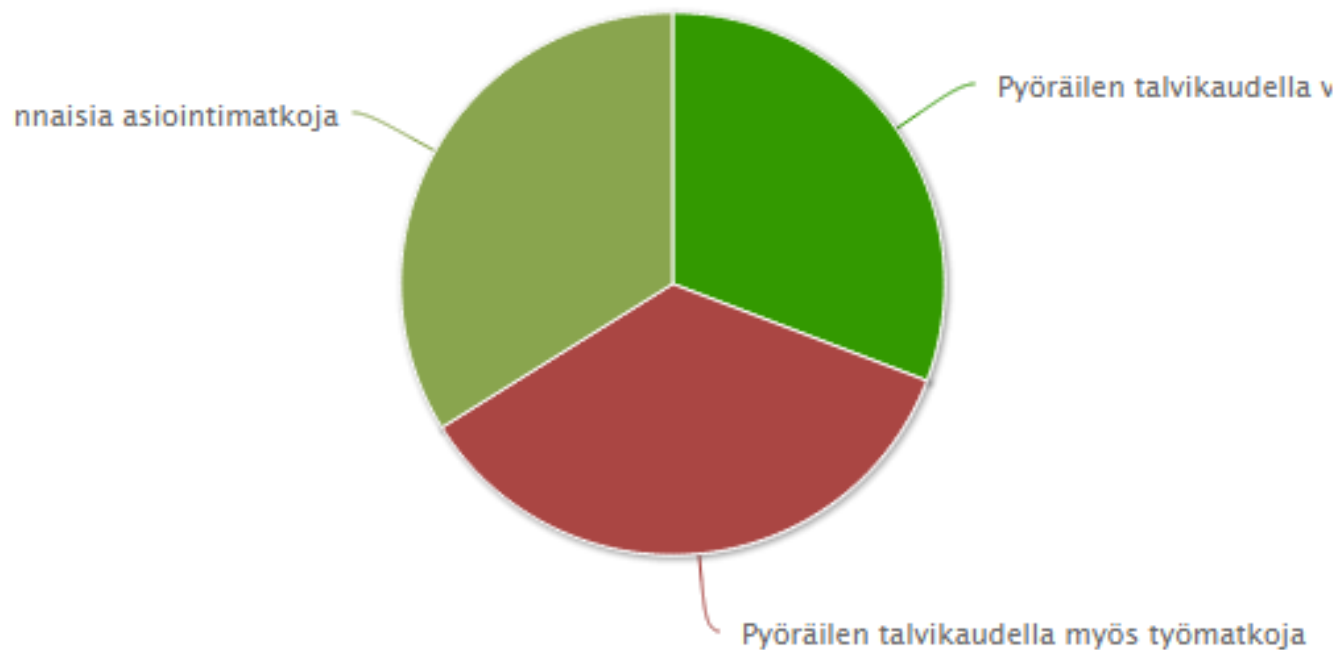
- Lumi ja jää mahdollistavat uusia reittejä ja siten uusia maisemia ja kokemuksia.
- En halua pitää yli puolta vuotta taukoa ajamisesta.
- Talvimaastopyöräily on erittäin hyvää vastapainoa lumilautailulle, krampit lähtee ajamalla.

Miksi pyöräilen talvella...

- Aivan mahtavia maisemia, pimeäpolut tosi makeita ajella.
- Lumikenkäreiteillä ja laskettelurinteessä polkeminen on ihan omanlaisensa kokemus verrattuna kesäreitteihin.
- Haluan ylläpitää ajotaitoani, sekä ajotuntumaa vuoden ympäri.

1/3 pyöräilee talvella vain maastossa
1/3 on myös aktiivisia arkipyöräilijöitä

Talvipyöräilystä yleisesti

Mikä tärkeää talvimaastopyöräilyssä

- Ympärivuotinen liikunta (tärkeys 91% tärkeä tai erittäin tärkeä)
 - Esim. lumitilanne ei mahdollista hiihtoa
- Talvi-mtb on yksi osa monipuolista pyöräilyharrastustani (88%)
 - Vastaajat aktiivisia pyöräilijöitä
- Luonnonläheisyys, talviluonto, -maisemat (85%)
 - Katu-/arkiajo ei anna luontokokemuksia

Mikä tärkeää...

- **Lumessa ajaminen:** haasteet, hauskuus, erilaisuus (81%)
 - Halutaan ajaa nimenomaan talvella, kesäajo ei korvaa ympärivuotisuutta
 - Kaluston kehittyminen lisännyt lumessa ajoa
- **Pimeässä ajaminen:** haasteet, hauskuus, erilaisuus (77%)
 - Talven lyhyt päivä ei ole este vaan myös elämys
 - Varusteiden saatavuus ja edullisuus vaikuttanut

Motiivit /tavoitteet...

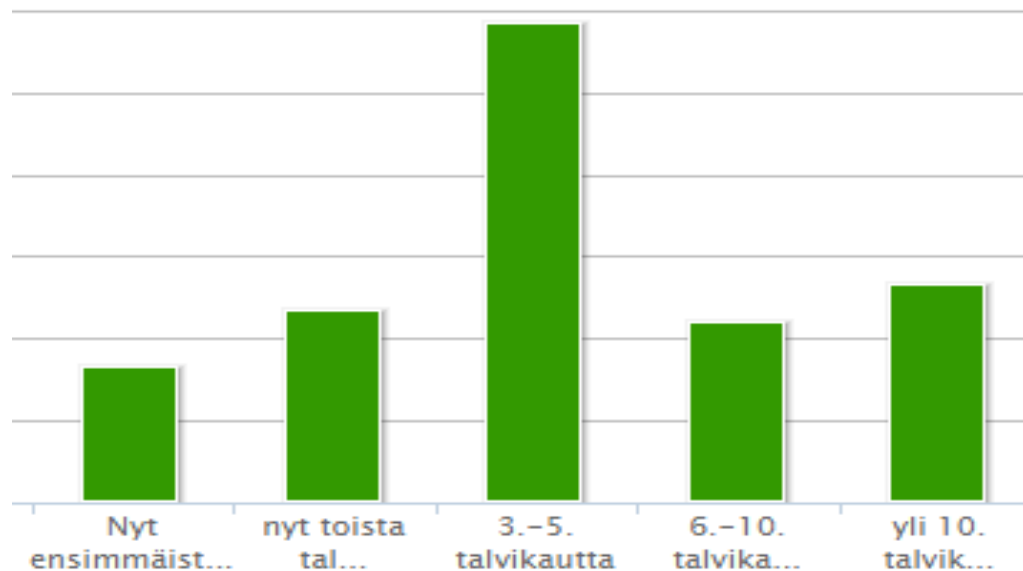
- Rentoudun ja torjun stressiä
- Tavoitteena oman liikunnan lisääminen
- Saan enemmän luontokokemuksia

- >> Luonnossa liikkuminen tärkeää
- >> pyöräilystä tullut/tulossa yhä ympärivuotisempaa luontoliikuntaa

Päätelmiä

- Osittain maastopyöräilyllä korvataan muita talvilajeja (vars. huonossa lumitilanteessa)
- Talviolosuhteet ovat kiinnostusta lisäävä mauste, monipuolistaa pyöräilyharrastusta
- Ilman talviajoa tulisi pitkä tauko pyöräilystä ja halutaan ylläpitää kuntoa ja ajotuntumaa

Talvimaastoajokokemus

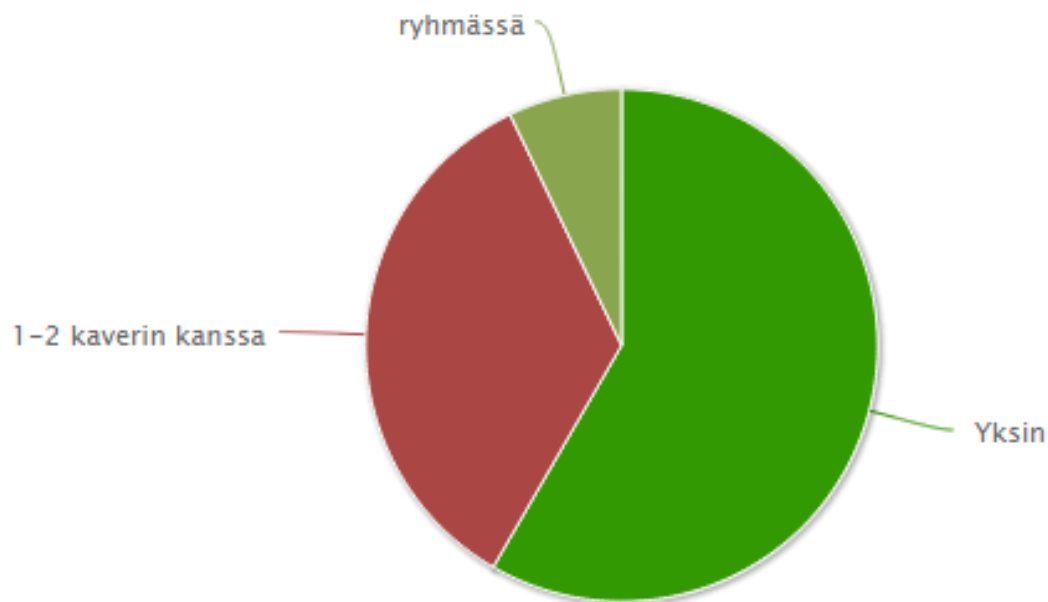
Talvimaastopyöräilyn kehitys

- 40 % pyöräilijöistä 3.-5. maastotalvikausi
- 27 %:lla meneillään 1.-2. talvikausi
- 2/3 aloittanut viimeisen 5 v aikana
- > paljon uusia talviajajia
- => talviajo kasvava harrastus!
- Seuraava suuri ulkoilulajibuumi esim. lumikenkäilyn ja retkiluistelun jälkeen?

Mtb on omatoimiliikuntaa!

Myös talvella

Pyöräiletkö talvisin enimmäkseen

Olosuhdetarpeet kasvussa!

- Omatoimiliikuntaa (> 92 %)
- > oltava tarjolla ajomahdollisuuksia ja selkeät käytännöt!
- Taajamissa
 - Ladut? Oltava vaihtoehtoisia paikkoja päästä maastoon
 - erilliset talvipolut? Yhteiskäyttö esim. kävelyn ja lumikenkäilyn kanssa
- Matkailukeskuksissa ja kansallispuistoissa ym.
 - Talviretkeilyreitit?
 - Kelkkaurat?

Pohdintaa

- Sääntöjen selkeyttäminen nykytilanteessa
 - => ristiriitojen välttäminen muiden ulkoilijoiden kanssa
- Uusien olosuhteiden luominen?
 - => talviliikunnan lisääminen: myös uusia talviliikkujia tulee, jos paikkoja ja reittejä helposti tarjolla
 - Talvella kävelijät, pyöräilijät ja muut suksettomat ulkoilijat mahtuvat samoille poluille/reiteille

Fat bike lisää talviajtoa

Jo nyt 29 % ajaa fat bikella

Fat bike lisää talvipyöräilyä

- Kaikki merkit näyttävät fat bike –pyöräilyn kasvua
- Pyörien saatavuus helpottunut ja markkinoille tullut eri hintaluokan tarjontaa
- talvella pyöräillään muillakin maastopyörillä
- Havainto maastosta: paksupyöräilijät ”tallaavat” polkuja ja yhteisöllisyys vetää mukaan muitakin -> lisää muutakin talvipyöräilyä maastossa

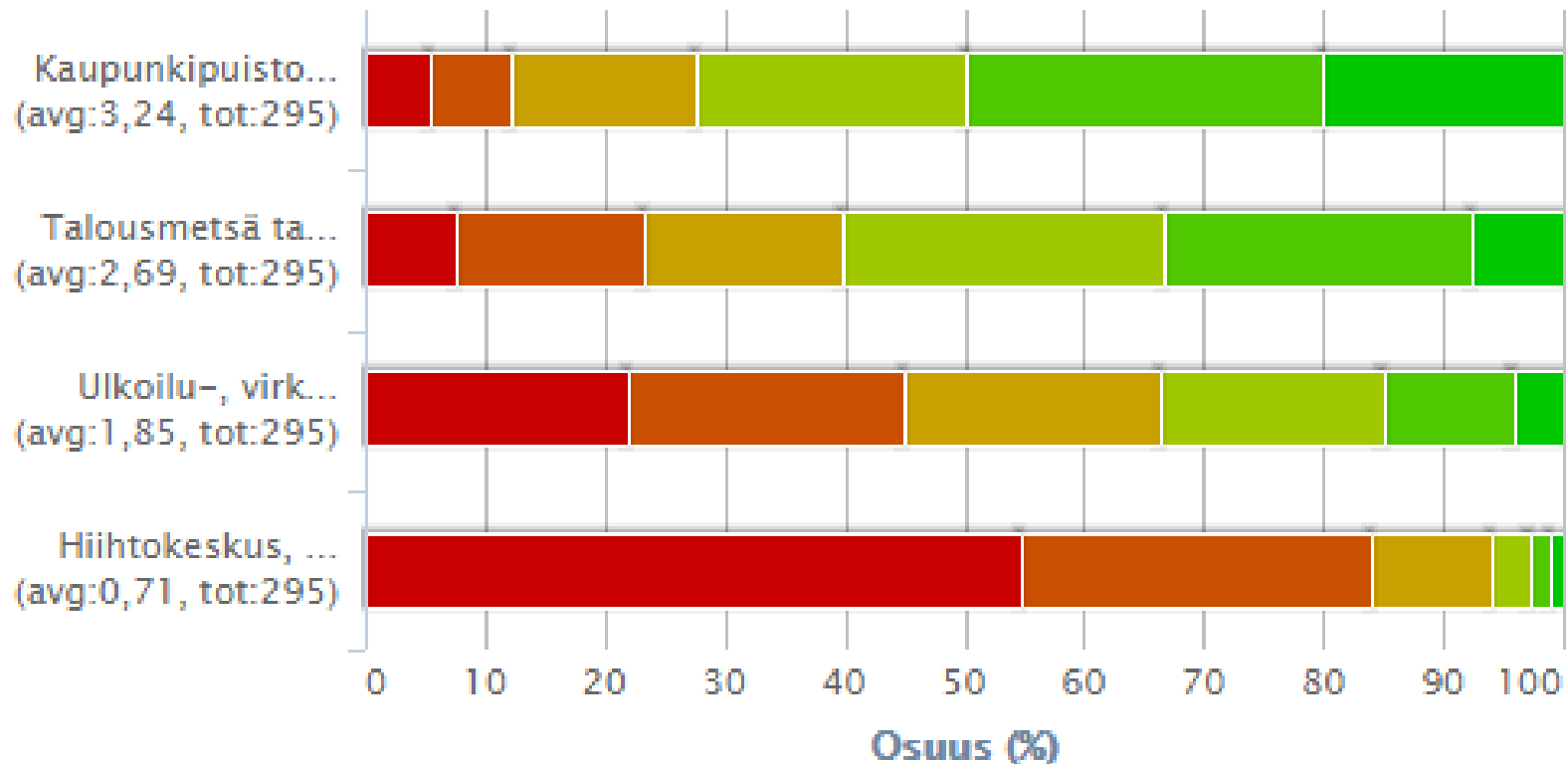

SUOMEN LATU

Vastaajien kommentteja

- Ajan samalla pyörällä (perus enduropyörä) kesät talvet, yöllä ja päivällä, oli kylmä tai ei tai lunta tai ei. En harrasta muita lajeja (aktiivisesti) kesällä enkä talvella. Aina pitää päästä maastopyöräilemään olosuhteista riippumatta.
- Ajan tavallisella maastopyörällä nastarenkain.

Missä pyöräilen talvella: alueet

0: En koskaan 1 2 3 4 5: Aina tai enimmäkseen

Pyöräilyalueet talvella

- Kaupunkipuistot ja muut asutuksen lähimetsät
 - 75 % aina, usein, melko usein
 - Arkiliikunta, lähiliikunta!
- Talous-, ulkoilu- ym. metsät
 - 60 % aina, usein, melko usein
 - kauempana asutuksesta > pidemmät lenkit?
- Ulkoilu-, virkistys-, suojelualue
 - 55 %
 - ei aivan kodin lähellä > retket/lomat => matkailu

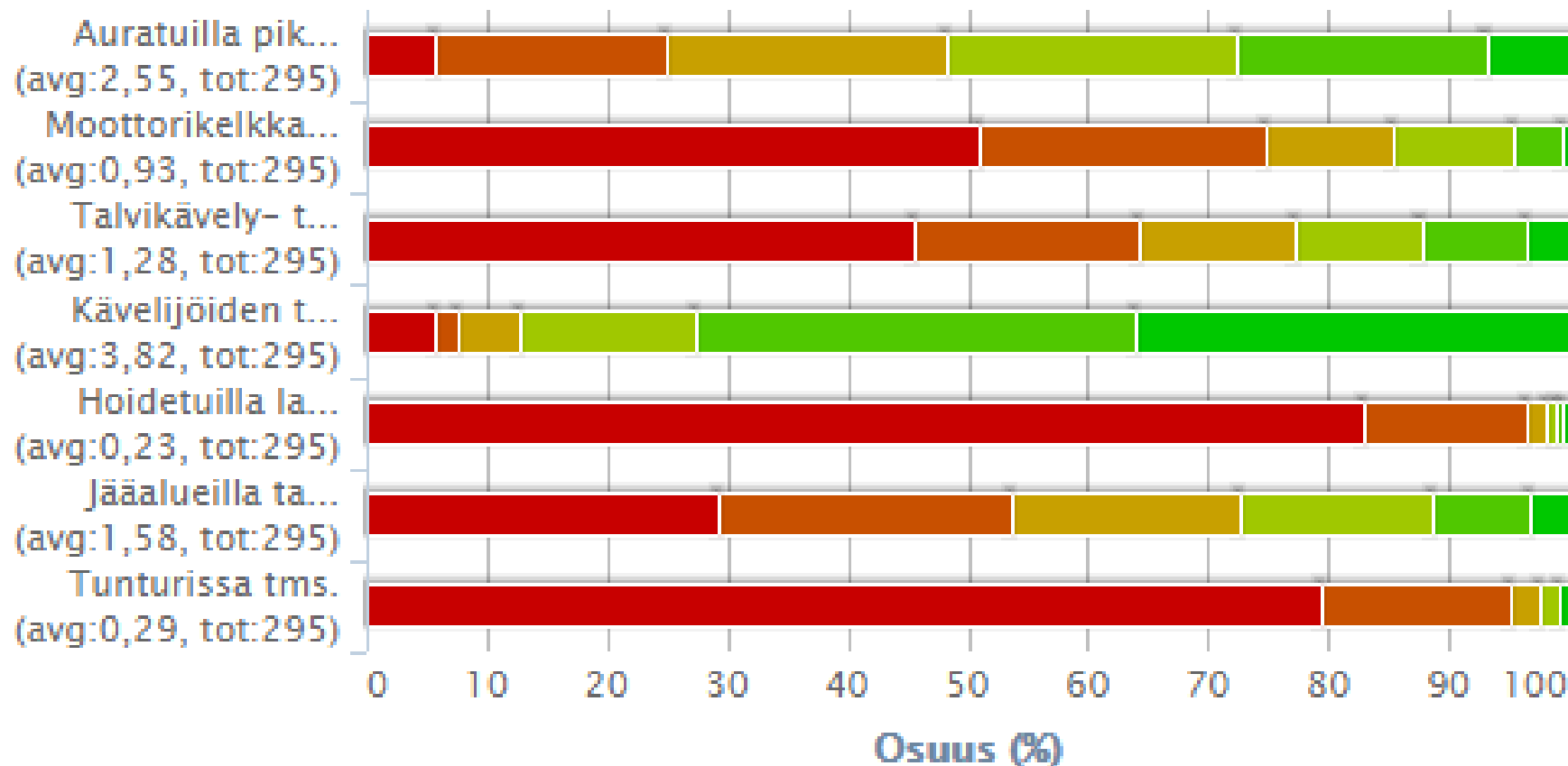
Lähimetsien pikkupolut ovat suosituin talvipyöräilypaikka

Kuva: Tiina Riikonen

Missä pyöräilen talvella: reitit

0: En koskaan 1 2 3 4 5: Aina tai enimmäkseen

Missä pyöräillään talvella?

- **Kävelijöiden tallaamat pikkupolut** ylivoimaisesti tärkeimpiä (93 %)
 - Lähimetsät, arkiulkoilu
 - Muilla reiteillä on ladut!
 - spontaaneja luonnonpolkuja, ei ylläpidossa
 - ”Pienillä poluilla ajaminen on aitoa maastopyöräilyä”
 - Käv.+pyör. intressit: molemmat ryhmät hyötyvät
- **Auratut ulkoilureitit ja pikkutiet**
 - normaalirenkaiset pyörät?
 - lumi-Suomi, missä poluilla liikaa lunta
 - Kuntoilutyypisempää vauhtiajoa?

Missä pyöräillään talvella?

- Jääalueet, hankikanto yms ("ei-reitit")
 - Uusia elämyksiä, ajamisen vapaus
 - Uusia "JMO-reitti"-vaihtoehtoja (vs. kesä), olemassa olevat polut eivät sido
 - lumi- ja jääolot ratkaisevia
- Talvikävely- ja lumikenkäilyreitit
 - Tarjonta vielä pientä, mutta kasvavaa?
 - Taajamissa talvikävelyreiteille iso tarve!

Vastaajien kommentteja mtb-olosuhteista

- Talvipyöräreittien tarjonta puuttuu kokonaan, ei tarvitsisi kuin ajaa kerran moottorikelkalla. Hiihtoladut ajetaan latukoneella joka aamu.
- Talvipolut luovat uusia haasteita ajotaidolle, niin pidon kuin tasapainon suhteen. Ajamalla ympäri vuoden erilaisissa olosuhteissa, pysyy ajotaito koko ajan samalla korkealla tasolla.

Kommentteja olosuhteista...

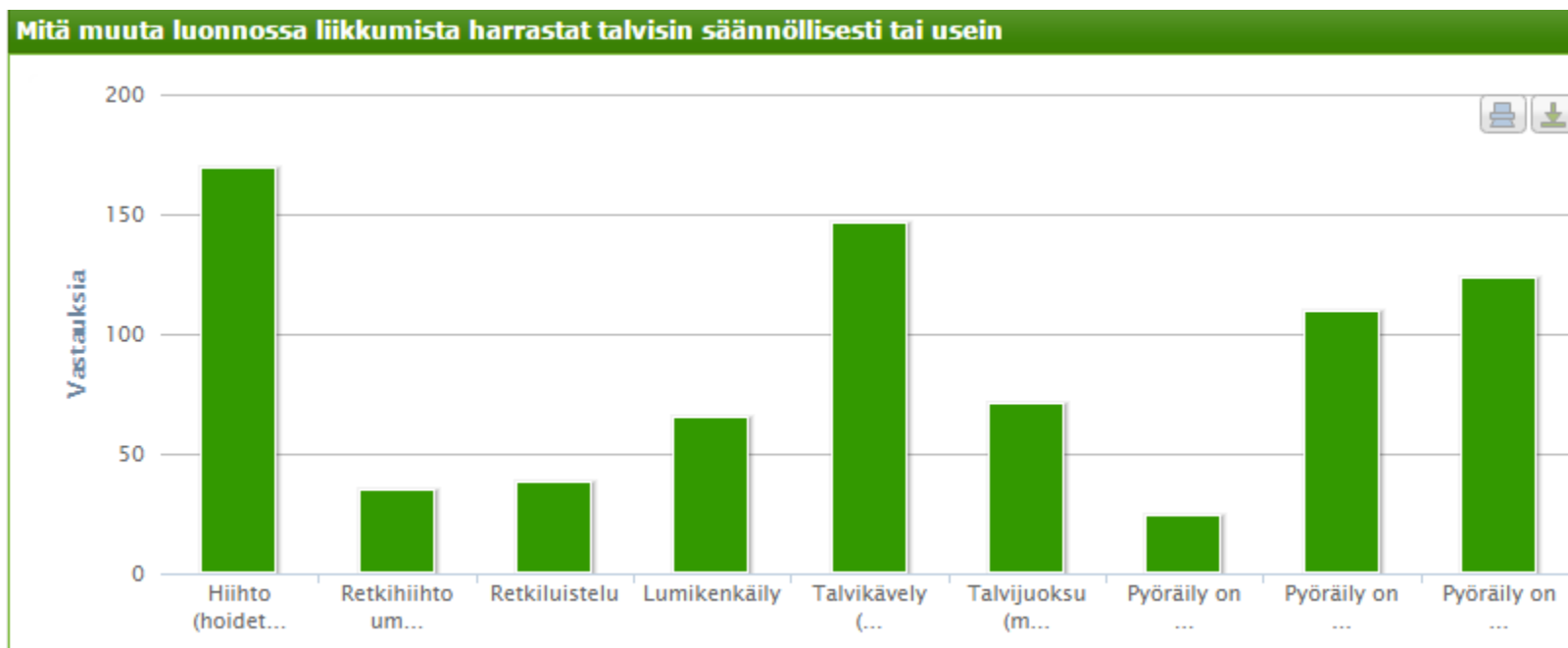
- Polkujen kunto on ratkaisevin tekijä sille, paljonko tulee ajettua. Syksyllä ja keväällä märkyys ja lumikaudella tallattujen lumipolkujen kunto.
- Koirankusetuspolut ovat ihan huippuja single trackejä!
- Talvella ois kivempi vaihtelun vuoksi keskittyä hiihtämiseen ja muihin talvilajeihin, mutta kun ei oo sitä lunta...

POLKU-pyöräilyä, myös talvella

Kuva: Tiina Riikonen

Pyöräilijä on monitoimiliikkuja

Mitä muuta luontoliikuntaa harrastat talvella säännöllisesti

- Hiihto (169 vast / 57 %)
- Luonnossa kävely (146 / 49 %)
- Pyöräily on yksi talviharrastuksistani (123)
- Pyöräily on tärkein lajini talvella (109)
- Juoksu/polkujuoksu (71)
- Lumikenkäily (65)
- Retkihiihto/hiihtovaeltaminen (35)

Kommentteja: Muiden suhtautuminen

- Hiihtäjät eivät aina suhtaudu suopeasti jos pitää (pakosta) käyttää latuja siirtymänä polulta toiselle.
- Hyvin. Iloisesti ihmetellen.
- Melko hyvin jos ei aja ladulla
- Pääsääntöisesti ymmärtäen, kun muistaa olla kohtelias poluilla.
- Pitävät hulluna, hymyilevät

Kommentteja: muiden suhtautuminen...

- Metsäpolulla tavatut ihmiset positiivisia ja uteliaita, saattaa helposti tulla kysymyksiä varustuksesta talveen ja muuta.
- Positiivisesti. "Niin metsä vastaa kuin sinne huudetaan" eli tervehdin aina muita metsässä kulkijoita ja annan tietä tai kiitän jos minulle annetaan tietä/tilaa.
- Positiivisesti kun itsekin huomioi. Fatbike puhuttaa.

Hoidetuilla laduilla ei pyöräillä, mutta jokamiehenoikeudella saa sekä hiihtää että pyöräillä

Kommentteja: muiden suhtautuminen...

- Hiihtäjät eivät pidä, vaikka menisi vain ladun poikki metsäsaarekkeesta toiseen
- Hyvin, talvella poluilla hyvin harvoin kohtaa muita. Koirien ulkoiluttajat suhtautuvat hyvin.
- Ihan ok. Sopu sijaa antaa. Laduille en mene. Jos joudun lyhyen siirtymän tekemään latuverkkoa pitkin, niin pyrin ajamaan reunassa.

Kommentteja: muiden suhtautuminen...

- Koirien ulkoiluttajat tekevät tärkeää työtä kävelemällä polkuja metsiin, joita pyöräilijät voivat hyödyntää
- Jalankulkijat/koiran ulkoiluttajat pääsääntöisesti positiivisesti. Hiihtäjät ja kaupungissa liikkuvat joskus negatiivisesti.
- Hyvin pääsääntöisesti, hiihtäjillä tuntuisi välillä olevan vaikeaa jos liikkuu latujen lähelläkään.

Pohdintaa: Pyöräily vs. ladut

- Lähivirkistysalueilla suurin osa virallisista reiteistä on talvella latuina
- Pyörällä ladun ylittäminen ja lyhyet siirtymät latua pitkin ovat usein välttämättömiä, joten pitää olla mahdollista
- Pyöräilijäkin on toisena päivänä taas hiihtäjä!
 - 47% harrastaa myös hiihtoa
 - > latuja ei rikota tahallaan!
 - Sopua ja ymmärrystä tarvitaan molemmin puolin

Pohdintaa: hyvät käytännöt?

- Pyöräily+kävely sopivat hyvin samoille poluille!
 - Polkujen merkintä > parempi saavutettavuus
- Läskipyöräily sopisi luisteluhiihtobaanoille, mutta käyttäjien ristiriidat ja usein turvallisuus esteenä
 - Reitinpitäjä voi sallia pyöräilyn (esim. erämaaladuilla)
 - Ongelmana myös rajausta: normirenkaat ja pehmeät kelit?
- Polkujuoksu kasvava laji, ei yl. sovellu laduille
- Vähänkäytetyt kelkkaurat, esim. huoltourat
 - Turvallisuus? > info tärkeää

Vastaajien ehdotuksia olosuhdetyöstä

- Ei latuja kaikkialle!
- Latujen viereen kulkuväyliä myös pyöräilijoille ja kävelijöille, jotta välttyttäisiin konflikteilta hiihtäjien kanssa.
- Selkeä lupa latupohjien käyttöön siirtymillä, jos ei jätä uria.

Vastaajien ehdotuksia...

- Lisätään joitakin siirtymämahdollisuuksia esimerkiksi Espoon ja Helsingin Keskuspuistoissa, vaikka se vaatisikin joidenkin latujen siirtämistä.
- Jos on paljon lunta, voisi joku ajella moottorikelkalla muutaman reitin kävelijöille ja pyöräilijöille.
- Hiihtäjille pitää tehdä selväksi että he eivät ole ainut talviulkoilijaryhmä.

Vastaajien ehdotuksia...

- Reittejä voisi merkitä myös epävirallisille poluille
- Luonnossa liikkumista tulee tukea myös talviaikaan, jotta polkuja olisi mahdollisimman paljon (kävely ja pyöräily)
- Poletut reitit ja taukopaikkoja tulistelumahdollisuudella. Polttopuita laavuille talvellakin.

Vastaajien ehdotuksia...

- Jos pyöräilijöiden reittejä saataisiin johonkin koottua ja jaettua, olisi polut ajettavammassa kunnossa.
- Hgin Keskuspuiston lumipyöräilyväylät ovat jo tuttuja, ne löytää muiden jälkiä liikkuen. Jos nyt aloittaisin, niin joku kartta voisi olla hyvä.
- Yksinkertaiset merkinnät puihin, missä menee käytetty polku. Ei mitään ylimitoitettuja hankkeita.

Talviliikunta sallittu vain suksilla? Edistääkö kansalaisten liikkumista tasapuolisesti?

Pohdintaa

- Etelä-Suomessa hiihtokausi on usein lyhyt tai epävarma, mutta olosuhteisiin käytetään paljon ”paukkuja”
- Voitaisiinko ympärivuotisilla pyöräilyolosuhteilla lisätä liikuntaa?
- Pyöräilijän kommentti: ”Talvella saa liikkua rauhassa kun muut ovat sisällä”
 - => Ihmiset pitäisi saada sohvalta metsään

Matkailussa talvipyöräily on mahdollisuus!

Kuva: Tiina Riikonen

Pohdintaa

- Talvipyöräilyyn tarkoitettujen viitoitettujen fat bike -reittien kysyntä kasvussa
- Reittien ylläpito?
- talvimatkailukeskuksille uusi asiakasryhmä
- -> talvireitit voisivat toimia myös alueen kesä-mtb-reittien markkinointina

Vastaajien ehdotuksia...

- Ainakin pohjoisessa osalla hiihtoväylistä voisi harkita myös pyöräilyn sallimista, tai vaikka ajaa ladun viereen oman pohjan (pakkaskelillä latupohjaan ei ainakaan läskipyörästä jää juuri mitään jälkeä, kun taas vaikka kävelijät aiheuttavat selvää tuhoa).
- Moottorikelkkaurilla on myös hyvä ajaa, mutta ei ole käsitystä saako niillä ajaa tai miten niitä merkitään.

Käytäntö Ruotsista

- Rastilla merkityt (tunturi)reitit ovat talvireittejä, joilla voivat kulkea kelkkailijat, hiihtäjät, kävelijät, lumikenkäilijät, koiravaljakot, pyöräilijät.
- >> samankaltainen voisi toimia meillä erämaareiteillä, joilla kelkkailua on vähän
- > tiedottaminen yhteiskäytöstä tärkeää

Talvipyöräily ei ole extremeä, vaan vaikka koko perheelle sopiva yhteinen ulkoilulaji

Kuva: Mika M.T.

